

۱۶ زندگی ایران

تکمیلی

تخت جمشید

از گذشته تا امروز

تخت‌جمشید، روی صفحه‌ای عظیم به وسعت ۱۳۵ هزار مترمربع در جلگه مرودشت در استان فارس بنا شده؛ ۲۵۰۰ سال پیش و به دستور داریوش کبیر؛ دومین پادشاه هخامنشی، می‌گویند ساخت آن قریب به ۱۸۰ سال و در دوره پادشاهی داریوش، خشایار و اردشیر به طول انجامیده؛ هر کدام البته از منظری آن را ساخته و پیراسته‌اند؛ یکی به شکوه و عظمتش اندیشیده و دیگری به تزئینات و ظاهر اعلایش. البته تخت‌جمشید برخلاف تصور ما، کاخی برای زندگی پادشاه و خانواده‌اش نبود، بلکه کانون برگزاری

بزرگ‌ترین گردهمایی‌های پادشاهان و تجار و سفرای آن روزگار، برپایی مراسم آیینی و جشن‌ها و... بود. در این محل نمایندگان ۲۸ ساتراپی یا ایالات تابع امپراتوری هخامنشی از دورترین نقاط گیتی دور هم جمع می‌شدند تا در حضور پادشاه، بزرگ‌ترین اعیاد همچون نوروز را جشن بگیرند و در مراسم ویژه پادشاهی ایران زمین در مناسبت‌های مختلف شرکت کنند. حالا ۲۵۰۰ سال از آن روزگار گذشته؛ از تخت جمشید ویرانه‌ای با ستون‌های نیم‌شکسته، دیوارهای نصف و نیمه و... برجای مانده؛ اما همچنان باشکوه ویریا و پراخت؛ آنچنان که رقص ششم جهانیان را گرفته و در ۴ آبان ماه ۱۳۵۸ آن‌را در فهرست میراث جهانی که در شهر قاهره مصر برگزار شد، به ثبت جهانی رساندند.

طراح:بیژن گورانی

جدول شماره ۵۲۷۸

جدول عادی

افقی: ۱) تیم فوتبال سرخ‌پوش

تهران- جداشتن (۲) طبل بزرگ- از سلسله‌های پادشاهی ایران- عربان (۳) عالم‌ماده - زاپاس- نیستی (۴) علم شعبده‌بازی- هر داروی نرم‌کننده مزاج - آن‌که حج به‌جا آورده (۵) خزنده‌ای خطرناک با آژورهای قوی - پیکره نمایش مدل لباس (۶) شب قدر- آشوب- از میوه‌های روغنی (۷) جای پا- پیل الکتریکی- خرس باهوش کارتونی (۸) از ملزومات اداری- از رشته‌های ورزش اتومبیلرانی - پیشقراول (۹) بازگشت به عقب - شنیدن - ضمیر انگلیسی (۱۰) صمغ برخی درختان - نوعی نان حجیم - سروش آسمانی (۱۱) یادبود- انجام کاری بیش از یک بار ۱۲ - نام تجاری- خم‌کوچک - دین‌ها (۱۳) نهر- سهل و ساده - بی‌آبرو (۱۴) دریا- سمینار- امر به یافتن (۱۵) رمان مشهور شارلوت برنته انگلیسی - شهری در ژاپن.

عمودی:۱)پارچه زخم‌بندی- پشت سر هم- دانشگاهی معتبر در انگلستان (۲) گروهی - باغ - مقابل زنگی (۳) تندرستی- خنده از روی خشم‌وکنه (۴) جیوه - پسر کاوه آهنگر - نشانه چرخ (۵)دقت زیاد در جزئیات امری- زیاده‌روی - بی‌سواد (۶) ولگرد - بهتان - چهره وسیع(۷) سوره قلب قرآن- گرمی (همراه فلان (۸) گدا- شنونده - ابراز نچاری (۹) همنشین زن- سربند مردان سیستمانی- حرف دهن‌کچی(۱۰) خیرگزاری قارتی ایران- خوراکی از فیله گوساله- آدمی(۱۱) زندان مسعود سعد سلمان - مراعات آداب ورسوم - رسانه

اولین کارگاه باستان‌شناسی زیر آب در ایران

باستان‌شناسی زیر آب یا به تعبیری دیگر باستان‌شناسی دریایی شاخه‌ای از علم باستان شناسی است که نسبت به باستان‌شناسی خشکی، از سابقه‌چندانی برخوردار نیست و به نوعی مکمل آن محسوب می‌شود و سعی دارد همگام باآن، آثار مدفون از اعماق دریاها، اقیانوس‌ها، خلیج و کانال‌ها را کشف کند.

این دوربین‌های سه‌بعدی شما را به ۲۵۰۰ سال قبل می‌برند

سفر دیجیتال به اعماق تاریخ

شناس، دعوت، افتخار یا هر چیزی که اسمش را بگذاری... حالا من اینجا هستم، در کاخ باشکوه تخت جمشید. تلاش کردم زیباترین و فاخرترین لباسم را بپوشم تا انگشت‌نمای مهمانان و تجارو پادشاهان ملل مختلف که امروز مهمان پادشاهند، نشوم. به پله‌های دروازه ملل می‌رسم؛ پله‌هایی که از دو سمت مرا به دروازه می‌رساند، یک سمت با ده پله و سمتی با ۱۱۰ پله. مسیر کوتاه را انتخاب می‌کنم. به پله‌های انتهایی که می‌رسم، چشمم به چشم‌مان دو گاو مشک‌ی بزرگ با تزئینات رنگ‌آمیزی شده، در دو سمت دروازه ملل گره می‌خورد. خوشامدگویی دو سرباز هخامنشی شمشیر به دست که زیر پای گاوها ایستاده‌اند، چشم‌انم را از گاوهای پرهیبت جدا می‌کند.

به سربازها ادای احترامی می‌کنم و مسیرم را ادامه می‌دهم. حالا وارد دروازه ملل شده‌ام؛ یک فضای حدوداً ۲۰ متری با چهار ستون مشک‌ی رنگ‌که با ارتفاع ۱۶ متر به سقف می‌رسند؛ سقفی چوبی، تزئین و رنگ‌آمیزی شده. اینجا ولوله‌ای برپاست؛ سفرو تجار و نمایندگان پادشاهان منتظرند تا

یکی یکی اذن ورود بگیرند. از شرم و خجالت چشمانم را به کف دوخته‌ام؛ کف سالن با ساروج قرمز پوشیده شده. اذن ورود داده می‌شود و من هم همراه مهمانان به سمت کاخ داریوش کبیر راهم را ادامه می‌دهم. وارد صحن بزرگی می‌شویم؛ یک حیاط بزرگ با دو در شمالی و شرقی. اینجا هر فرد و هر گروهی با توجه به ایالت و سرزمینش از در سمت شرقی یا شمالی وارد می‌شود.

تازه رسیدهایم به پله‌های آپادانا؛ ۱۰۱۳ پله با شیب ملایم. بالا می‌رویم و از سمت شمالی به ایوان آپادانا می‌رسیم. ایوان آپادانا حدود ۱۲ ستون رنگی با ارتفاع ۲۲ متر دارد؛ ستون‌هایی که سر گاو‌روی هرکدامشان نشسته و به سقفی چوبی و رنگ‌آمیزی‌شده می‌رسند. دل توی دل مهمانان نیست؛ نفس من هم بند آمده، داریم به کاخ آپادانا نزدیک می‌شویم؛ کاخی بزرگ و باشکوه و زیبا که در صدر آن داریوش کبیر با آن لباس‌های فاخرش روی تختی زیبا نشسته و در حال خوش و پیش با مهمانانی است که زودتر از ما رسیده‌اند؛ مهمانانی از سمرقند با هدایایی در دست؛ یک گروه از تاجار هندی با لباس‌های ساری و یونانیان با ظرف‌های عسل و پارچه‌های کتان در دست. اینجا در آپادانا در حضور داریوش هخامنشی و مهمانان سلطنتی‌اش...

درباره پروژه

این پروژه در تاریخ ۱۳۹۵/۶/۱۰ موفق به دریافت اولین تاییدیه از شورای فنی بنیاد پژوهشی پارسه. پاسارگاد گردید. در دومین رویداد هم آفرینی همراه اول از بین ۱۷۴ طرح ارائه شده موفق به کسب رتبه نخست شد و در رویدادی که تابستان سال ۱۳۹۶ به همت مرکز فن بازار ملی ایران در اتاق بازرگانی برگزار گردید، مورد تقدیر قرار گرفت رونمایی از این پروژه ۶ مهر ماه ۱۳۹۶ با حضور دکتر محمد حسن طالبیان معاون محترم میراث فرهنگی و مسؤولان استانی و میراثی کشور با ارائه هدست‌های واقعیت مجازی به گردشگران انجام شد. تاکنون علاوه بر شخصیت‌هایی همچون اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهور، مهندس محمدجواد آذری جهرمی وزیر محترم ارتباطات و فناوری اطلاعات، دکتر علی‌اصغر مونسان رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و بسیاری از مسؤولان دیگر که از پروژه دیدن کرده‌اند، بیش از هزاران گردشگر ایرانی و خارجی نیز از این خدمات استفاده کرده‌اند.

آینده‌مانا

دوربین‌های سه بعدی مانا قرار است در آینده نزدیک در مناطق گردشگری دیگری همچون چغازنبیل در خوزستان، شهر سوخته در سیستان، قلعه فلک‌الافلاک در خرم‌آباد لرستان به کار گرفته شوند.
صادقی با اعلام این خبر به ما می‌گوید: اگر

با این تکنولوژی در تخت جمشید چه می‌بینیم؟

بی‌شک تکنولوژی‌ای که قادر باشد به گردشگران این امکان را بدهد تا هنگام گشت و گذار در این مجموعه با شکوه با گرفتن هدست واقعیت مجازی، هر بخش آن را به‌طور سه بعدی و بازسازی شده نمایش داده و همزمان نیز با کمک فایل‌های چند رسانه‌ای (ویدئو، اسلاید عکس، فایل صوتی و متن) اطلاعات کامل‌تری از آن محدوده را ارائه دهد، کمک شایانی به بالا بردن آگاهی گردشگران و تجربه‌ای بی‌نظیر در خاطر آنان ایجاد خواهد کرد. هدست مانا به گردشگران این امکان را می‌دهد که با آن به تاریخ سفر کرده و گذشته را همان‌طور که بوده به تماشا بنشینند.

مشابه خارجی دارد یا نه؟

مهم‌ترین فعالیت صورت گرفته توسط شرکت‌های خارجی در چند سال گذشته، فعالیت یک شرکت یونانی به نام Moptil است که در اکروپولیس و چند منطقه گردشگری باستانی در یونان و ایتالیا انجام داده است. اما آنها برای نمایش نمای اولیه به گردشگران از iPadهای اپل استفاده می‌کردند و در چند ماه گذشته فناوری هدست‌های مجازی را هم وارد کار کرده‌اند. غیر از این شرکت، فعالیتی با این وسعت و جدیت در کار ندیده‌ایم.

مهم‌ترین دلایل محدود بودن این گونه فعالیت‌ها در دیگر مناطق اول محدود بودن سایت‌های گردشگری تاریخی با این وسعت در دیگر کشورها (سایت گردشگری تخت جمشید یا همان ۱۳/۵هکتار است) سپس محدود بودن از نظر کنترل نظارت، آب و هوا و نور محیط می‌باشد. اما فعالیتی که این روزها به‌شدت در حال توسعه است استفاده از فناوری‌ها نوبنی همچون واقعیت افزوده و واقعیت مجازی در موزه‌هاست. موزه‌ها به علت محیط و فضای داخلی مناسب و قابل کنترل از نظر نظارت، آب و هوا و نورپردازی که دارند بسیار مناسب بهره‌گیری از این نوع دستاوردها هستند.

در راستای شناخت میراث کشور همان اندازه که پرداختن به باستان شناسی اهمیت بسزایی دارد، توجه به باستان‌شناسی زیرآب نیز مهم انگاشته می‌شود. در همین راستا اولین کارگاه آموزشی‌آشنایی با مفاهیم باستان شناسی زیرآب با هدف شناسایی و در هر چه مطلوب‌تر علم باستان شناسی دریایی ۵ دی‌ماه ۹۷

و به میزبانی استان مازندران و شهرستان بابل و با حضور دکتر حسین توفیقیان، مدیر گروه باستان شناسی زیرآب پژوهشگاه سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری در آستانه برگزاری است که از تمامی باستان‌شناسان علاقه‌مند به این حوزه دعوت به‌عمل آمده تا از مزایای این کارگاه آموزشی برخوردار شوند. / جام جم

سفر به اعماق تاریخ با تکنولوژی امروز

تخت جمشید با قدمت ۲۵۰۰ساله یکی از مهم‌ترین جاذبه‌های گردشگری ایران و جهان به‌شمار می‌رود و سالانه پذیرای بیش از یک میلیون و ۴۰۰ هزار گردشگر ایرانی و خارجی است. گردشگرانی که به این محیط باشکوه و در عین حال تخریب شده می‌آیند، براساس اطلاعاتی که از بروشورها، راهنماهای گردشگری و دیگر موارد به‌دست می‌آورند به صورت درست یا غلط این محیط را در ذهن خود بازسازی می‌کنند. اما استارت‌آپ مانا پروژه‌ای است که با تولید نرم‌افزاری در فضای واقعیت ترکیبی و با کمک هدست‌های مجازی، اخیرا پنجره‌ای را به تاریخ کهن ایران روی گردشگران باز کرده و شما را به تخت جمشید ۲۵۰۰ سال پیش می‌برد.

ایده از کجا آمد؟

جلال اعظم‌صادقی، کارآفرین مشهودی، خالق طرح استارت‌آپ مانا، داستان شکل‌گیری استارت‌آپ مانا را این‌گونه برایمان روایت می‌کند: یکی از حوزه‌هایی که در شرکت روی آن کار می‌کردیم، نرم‌افزارهای واقعیت‌افزوده و واقعیت مجازی بود و از آنجا که علاقه زیادی به حوزه تاریخ داشتم و تیم ما از پیش روی محتوای تخت جمشید کار کرده بود، این ایده به ذهنم رسید و با مشورتی که با همکارانم داشتم، تصمیم به اجرایی کردن پروژه گرفتیم.۱۰ آنها قبل از این‌که کار را شروع کنند، روی تخت جمشید مطالعه انجام دادند و متوجه شدند تخت‌جمشید از پتانسیل بالایی برخوردار است و این پتانسیل، انگیزه بالایی برای تیم ایجاد می‌کرد تا روی این پروژه کار کنند؛ اولین بار که برای تست اولیه محصول به تخت جمشید رفتم و در میان دروازه ملل هدست مجازی را در اختیار گردشگران قرار می‌دادم تا با آن نمای اولیه آن کاخ زیبا را ببینند، از واکنش آنان کاملا شگفت‌زده شدم. هیجان گردشگران ایرانی و خارجی و تشویق‌های کلامی آنان از تصویر بازسازی شده محیط به‌قدری زیاد بود که در همان گام اول متوجه شدم باید هرچه زودتر این پروژه را به ثمر برسانیم؛ اما به دلایلی دو سال زمان برد تا طرح ما به سرانجام برسد.

هدست‌های واقعیت ترکیبی دقیقا چه کاری انجام می‌دهند؟

هدست‌های واقعیت ترکیبی مانا، یک مکمل راهنمای گردشگری است. زمانی که گردشگران وارد منطقه تخت‌جمشید می‌شوند، می‌توانند دستگاه‌های هدست را از غرفه مانا در همان محل اجاره کنند و سپس به بازدید محوطه بروند. به این ترتیب، گردشگران هنگام گشت و گذار در این منطقه باشکوه می‌توانند با قرار دادن هدست مجازی روی چشمانشان تصویری سه‌بعدی و ۳۰ درصد از منطقه را به صورت نمای اولیه بازسازی شده و در زمانی که تخت‌جمشید مورد استفاده قرار می‌گرفته، مشاهده کنند. درحال حاضر، تصویری که در هدست‌ها نمایش داده می‌شود، متحرک نیست و نمایی از ساختار اولیه ساختمان‌ها و کاراکترهایی مانند سربازان و هدیه‌آورندگان آن دوران به نمایش گذاشته شده اما صادقی می‌گوید: در حال تکمیل این برنامه هستیم تا طی دو سال آینده آن را به‌صورت متحرک به گردشگران ارائه دهیم.

بتوانیم سرمایه‌گذاری را در این خصوص جذب کنیم، علاوه بر مناطق گردشگری و باستانی ایران و کشورهای همسایه، پروژه‌هایی نیز درخصوص موزه‌های ایران و جهان در زمینه شناخت تاریخ ایران با تکنولوژی‌های نوین واقعیت افزوده و واقعیت مجازی و... داریم که آنها را پیش می‌بریم.

مدیران و کارشناسان چه می‌گویند؟

در بازدید اسعد سیف (ارزیاب ارشد یونسکو) از تخت جمشید با دیدن هدست مجازی گفتند که این فعالیت قابلیت بین‌المللی شدن را دارد و می‌شود آن را برای بسیاری از سایت‌های گردشگری دنیا پیاده‌سازی می‌کرد.

مونسان، رئیس سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی کل کشور در بازدیدی که از مجموعه تخت‌جمشید داشت از این طرح بسیار استقبال کرد و خواستار همکاری مسؤولان برای توسعه این فعالیت در دیگر سایت‌های گردشگری شد.

دکتر طالبیان، معاون میراث فرهنگی نیز خواستار اجرای پروژه در دیگر مناطق گردشگری همچون پاسارگاد بود.

آذری جهرمی، وزیر ارتباطات نیز بعد از بازدید از این پروژه که برای ایشان بسیار هم جالب بود از هزینه‌ها و تعداد دستگاه‌های موجود برای اجاره به گردشگران سوالاتی پرسیدند.

کار، کار کیست؟

جلال، جمال و ایمان اعظم صادق سه برادر مشهودی هستند که همراه ابوالفضل ناظران، کار بر روی این پروژه را از چهار سال پیش شروع کرده و بیشتر از هشت ماه است که به ثمر نshanده‌اند. این تیم همگی کارشناس نرم‌افزار هستند و نزدیک به ۱۶سال است در حوزه برنامه‌نویسی و طراحی نرم‌افزارهای سفارش مشتری در حال فعالیت هستند. آنها تا پیش از این، استارت‌آپ‌های دیگری را نیز راه‌اندازی کرده‌اند ولی هیچ‌کدام به نتیجه دلخواه نرسیدند، اما این شکست‌ها نتوانست باعث دلسردی آنان شود و با پشتوانه تجربه‌های به‌دست آمده از آن شکست‌ها، پروژه مانا را آغاز کردند. با پروژه آنها تاکنون برای ۱۸ نفر اشتغال‌زایی شده است. ۱

